

ZPRAVODAJ MATICE ČESKÉ

sekce Společnosti Národního muzea

Číslo 4

Praha, duben 2003

Vážení členové Matice české, v roce 2003 si připomínáme 100. výročí od smrti velkého českého politika, člena výboru Matice české dr. Františka Ladislava Riegra. Jeho památku si připomněla Matice česká dne 3. března 2003 položením kytice na jeho hrob na Vyšehradském hřbitově a projevem doc. PhDr. Martina Kučery, CSc.:

Vážení přítomní, dámy a pánové,
příznám se, že v posledních dvaceti letech nerad navštěvuji Vyšehradský hřbitov. Jeden za druhým tu mizí hroby z měšťanské éry 19. století, z doby nejmohutnějšího českého hospodářského, politického a kulturního rozmachu. Stará, dobrá a pohříchu zapomínaná jména jsou vyleptávána z pomníků a nahrazována jmény novými, namnoze jen dočasného zvuku. Je však několik hrobů, které vyvrátit nelze, které zůstávají stabilní připomínkou „gründerské“ epochy a jejich triumfů. Vedle náhrobků Jana E. Purkyně, Boženy Němcové, Bedřicha Smetany, Jana Nerudy, Josefa Václava Friče, Mikuláše Alše či Antonína Dvořáka zůstává takovým nanejvýše stabilním a nezvratným bodem hrobka největšího českého politika Františka Ladislava Riegra. Od jeho skonu již uplynulo neuvěřitelné, dramatické století.

Budíž mi dovoleno, abych stručně naznačil, proč zdánlivě do historie odsunuté životní dílo Riegrovo považuju za odkaz největšího českého politika, jehož fortelné, profesionální métier bude sotva kdy v českých poměrech překonáno. Příkladně stěží přeceníme Riegrův latentní, bytostně přítomný demokratismus, pro některé interprety zasutý pod nánosem taktického i ideově, programově koncipovaného vztahu k Rakousku a jeho konzervativním oporám – dynastií, šlechtě a katolické církvi. Ale vickrát dal Rieger svému demokratismu volný průchod, nejsvobodněji v letech čtyřicátých, na samém počátku své politické dráhy, když na půdě Průmyslové jednoty po boku Karla Havlíčka plédoval pro zlidovění českého osvětového projektu, který na pražském akademickém gymnáziu přijal od svého profesora Josefa Jungmanna, aby jej vedle F. Palackého, K. Havlíčka a životního přítele Františka Augusta Braunera pomáhal rozvíjet, prosazovat i obohacovat praktickými zřeteli.

K životní praxi měl tento mlynářský syn z východních Čech, vyučený mlynářskému řemeslu, vždy blízko. Analogicky Riegrův smysl pro sociální praxi připomene dovršitele jeho díla T. G. Masaryka, ostatně také v mládí určeného k řemeslné obživě. Stejně jako Masaryk nebo Palacký a Havlíček byl i Rieger obdařen notnou dávkou houževnatosti

a tvrdošijné energie, dostalo se mu rovněž evropského rozhledu i vzdělání. Do živilu politiky naplno vstoupil v letech 1848–49 jednoznačně jako liberální demokrat velkého stylu. Byl to on, kdysi druh Máchův a spoluorganizátor první Národní besedy (1841), kdo jako první v Rakousku formuloval zásadu francouzského revolučního zákonodárství, že všechna moc pochází z lidu. Vynikající edice jeho parlamentních vystoupení, pořizená Josefem Kalouskem, podává živé svědectví o Riegerově občanské zralosti i odvaze a řečnických schopnostech. Po násilné likvidaci parlamentarismu nikoli náhodou odjel na studia do Francie, kde strávil dva roky poučného exilu, aby mu po návratu nebyla umožněna habilitace z národního hospodářství na pražské univerzitě. Mimochodem: Rieger byl prvním teoretikem ekonomického liberalismu u nás!

Ke konci padesátých let a v prvních letech šedesátých Rieger postupně propracoval nové pojetí českého politického a kulturně politického programu. Místo národnostně autonomizované a demokraticky reformované říše, o níž snili společně s Palackým a Havlíčkem, začal po prohrané válce se Sardinii a Francií uplatňovat koncept federace historicko-politických individualit, s jakým přicházeli Maďaři. V zájmu rodícího se konceptu jako jakési vyvrcholení kulturních aktivit 50. let uskutečnil počínaje rokem 1858 za součinnosti Matice české vydávání prvního českého Slovníku naučného, který dodnes neztratil svou hodnotu, bral se v bezprostřední stopě Havlíčka za český politický deník a oživil snahy o zřízení Národního divadla. Od roku 1861 vedl Českou národní stranu a po následující desetiletí bránil jejímu rozkolu. Rieger zahájil moderní český politický život, udal mu směr a po zásluze tak stánu v čele českých politiků druhé poloviny 19. věku. Oproti svému velikému tchánovi F. Palackému budoval českou politickou koncepci již důsledně v mezinárodních souvislostech, konsekventně hledaje mezinárodní opory české politické emancipace. Jeho představa byla federalistická, založená na demokratickém požadavku národnostní rovnoprávnosti, s dualismem se proto nedokázal smířit. Navzdory účelové taktické spolupráci s českými aristokraty a klérem se znovu naplno ozval Riegrův demokratismus v letech národního vzepětí za táborového hnutí, jež z pozadí, leč netajeně stimuloval. Fundamentální články pak byly vrcholným okamžikem jeho politického usilování, kdy Vídeň a korunu dovedl na dosah vyrovnání s Čechy, nicméně sjednocení Německa osudně zasáhlo v neprospěch téhle vize. O její realnosti mohou být vedeny spory, ale jedině ona mohla vést k česko-německému smíru a v důsledcích i k zachování Rakouska. Fundamentálky byly nesporně hvězdnou hodinou českého státoprávního zápasu, jež Rieger osobně vedl a z jehož traumatického neúspěchu se nikdy zcela nevzpamatoval.

Častokrát zpochybňovaná pasivní rezistence nebyla Riegrův prohrou. Naopak. Dal jí jasně najevo nesouhlas s nedemokratickým řešením státoprávního problému v říši a dosáhl nakonec toho, že byl přizván k jednáním o nástup nové vlády v závěru 70. let. Riegrův diplomatický um a vlohy k taktickému manévru přinesly české politice vavříny, když se stala jedním z opěrných sloupů vládní koalice hraběte

Eduarda Taaffa. Šlo nepochybně o mimořádné, nesamozřejmé Riegrovo vítězství, byť mu právě ono natrvalo přisoudilo nálepku „konzervativního“ politika. Změna Riegrovy taktiky přinášela zprvu nezanedbatelné plody, jako například zastoupení ve vládě, společný postup s Moravou a mladočechy, nová jazyková nařízení nebo otevření Národního divadla. Avšak schylovalo se současně k diferenciaci českého politického tábora a k objektivní krizi státoprávního cíle české politiky, a tak indiskrece Národních listů roku 1887 vyhověla radikalizaci veřejného mínění rozpoutáním protiriegrovské „drobečkové aféry“. Rieger, politik i státník, hluboko vrostlý do mentality a tradic 19. století, kdy se politika dělala převážně na základě domluv měšťanských honorací, se už předtím těžko smířoval s definitivním rozpadem Národní strany v prosinci 1874 a snadno podléhal iluzi, že v podpoře Taaffovy vlády trvá jím vyzývaná národní svornost. V jednotě spatřoval sílu a diferecniacním tendencím nerozuměl.

Kritika se Riegra bolestně dotkla – předznamenávala ovšem daleko závažnější posuny na české scéně. Pod vlivem traumatu z neuskutečnění fundamentálek i pod vlivem kritiky politických „drobečků“ byl Rieger hnán k rychlému, efektnímu výsledku. Ve snaze zajistit si podporu Maďarů se zřekl dávného zájmu o Slovensko a učinil značné kompromisní ústupky německorakouským politikům tzv. punktačními články, které nejenže nevyústily v kýžený česko-německý smír, ale přivodily Riegrův pád. Punktacemi přitom Rieger nezrazoval národní program, nýbrž pouze korigoval jeho státoprávní složku. Avšak to nacionálně zjitřená doba nebyla schopná ani ochotná pochopit.

Do konce své pozemské pouti, byť již z ústraní, Rieger sledoval veškeré veřejné dění. Ač byl jmenován doživotním členem panské sněmovny a povýšen do stavu dědičných svobodných pánů, nikdy se mu nepodařilo docela překonat nedůvěru Vídně k někdejšímu svrchovanému představiteli federalismu a liberálního demokratismu. V korespondenci s chotí Marií se zračí jeho pronikavý intelekt, kriticky zkoumavý a skeptický i vůči těm, s nimiž cítil potřebu uzavírat časovým úkolům vyhovující taktické dohody. V Riegrově sociálním programu pokračoval jeho zeť Albin Bráf, aby ještě před první světovou válkou dokazoval, že odkaz F. L. Riegra, který téměř rovné půlstoletí profiloval českou politickou práci v evropských souvislostech, není mrtvý. My se dnes v úctě skláníme před památkou muže, jenž ve složitých podmínkách bezkonkurenčně sám navigoval české kroky dějinami, muže, jenž sloužil národu a lidu své vlasti s příkladnou i bezkonkurenční nezištností, jenž na svou službu materiálně doplácel a jehož zodpovědný přístup k politice by měl být trvalým příkladem a závazným vzorem.

Tomáš G. Masaryk, aniž by to otevřeně zdůrazňoval, jistým způsobem dotvořil, doformuloval Riegrovu státnickou koncepci a dovedl ji k logickému vyústění. Současnost nás bohužel stále častěji přesvědčuje, že podobný způsob koncepcí, nezištné, odpovědné a vysoce kvalifikované politické činnosti nemá následovníky, jakkoli je jich v každé době žalostně zapotřebí.

JARNÍ PŘEDNÁŠKOVÝ CYKLUS MATICE ČESKÉ**SVĚT BOŽENY NĚMCOVÉ**

Přednášky se konají ve čtvrtek od 17 hodin v zasedací síni Národního muzea.

3. dubna 2003. PhDr. Magdaléna Pokorná, CSc.

Čeští spisovatelé a rakouské úřady v polovině 19. století

10. dubna 2003. Mgr. Stanislav Wimmer

Josef Němec – muž ve stínu slavné ženy

17. dubna 2003. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D.

Korespondence Boženy Němcové s Karolinou Světlou a Sofií Podlipskou**PRAŽSKÉ VYCHÁZKY**

Po 28. dubna 2003. **Prohlídka Mac Nevenova paláce** (Památník Františka Palackého a Františka Ladislava Riegra) v Palackého ulici 7, Praha 1. Prohlídka bude zaměřena na připomenutí 100. výročí úmrtí F. L. Riegra. Sraz v 16 hodin před vstupem do paláce (omezený počet návštěvníků!). Přihlášky přijímá Jan Prošek (tel. 224 497 376, mobil 728 378 728).

V upomínku 205. výročí narození Františka Palackého bude v pondělí 16. června 2003 památník otevřen po celý den od 9:00 do 16:30 hod. Komentované prohlídky budou možné po dohodě předem s panem Proškem vždy po 1,5 hodině.

So 17. května 2003. **Ulicemi Nového a Starého Města po stopách pražských nakladatelských domů.** Sraz v 9 hod. na nádvoříčku před Novou scénou Národního divadla (u sochy). Provádí: PhDr. Aleš Zach

St 21. května 2003. **Bibliofilové 20. stol. Prohlídka výstavy v Národním muzeu** s autorkou výstavy PhDr. Danielou Štěpánovou. Sraz v 16.30 hod. ve vestibulu hlavní budovy Muzea na Václavském nám.

St 18. června 2003. **Prohlídka zoologické expozice Národního muzea (II.).** Sraz zájemců bude v 16.30 hod. ve vestibulu hlavní budovy Národního muzea na Václavském nám. Provádí: Mgr. Lenka Edrová

MIMOPRAŽSKÉ VYCHÁZKY A ZÁJEZDY**So 12. dubna 2003. Vycházka do Dolních Chaber**

Vede: Mgr. Olga Rohelová – Sraz: 13.15 hod., stanice autobusu 162 Na Stírce (tram. 5, 10, 17, 24). Ukončení vycházky okolo 17. hodiny

Program: Prohlídka románského kostela Stětí sv. Jana Křtitele (románské a gotické nástěnné malby) s výkladem Mgr. Tichého, lidová architektura (usedlost čp. 15 z roku 1771). V budově gymnázia nás ředitel školy Mgr. Tichý seznámí s historií a současností Dolních Chaber.

Příjemnou procházkou se přesuneme (cca 2 km) k jedinému pražskému menhiru (Zkamenělý slouha) v Horních Chabrech.

So. 26. dubna 2003. Velké Popovice a okolí

Vede: Michal Klacek (Národní muzeum) – *Sraz:* 9.10 hod. u pokladny č.1 na Hlavním nádraží v Praze. Příjezd do Prahy okolo 18. hodiny.

Program: Strančice – rodiště elektrotechnika a průmyslníka Emila Kolbena, kaple sv. Anny z konce 19. stol., bývalý zámek z 18. stol., bývalá synagoga, zrušený židovský hřbitov. Kunice – kostel sv. Maří Magdaleny původem ze 13. století (dle tradice z r. 970). *Velké Popovice* – působiště významného církevního představitele Jana Nepomuka Sedláka a básníka Josefa Svatopluka Machara, rodiště pianisty Josefa Růžičky a jeho sester, Žofie a Marie Růžičkových. Vyhledka Bílý kámen. Kostel Panny Marie Sněžné, doložen již ve 14. století, hřbitovní kaple z 1. poloviny 19. stol., pivovar z let 1871–74. *Oběd ve Velkých Popovicích. Petřikov* – tvrzíště z 15. stol., *Štířín* – zámek doložený již v 17. století (současná podoba z 2. poloviny 19. století), zámecký park. *Želivec.*

So 10. května 2003. Za tajemstvím staroslavného Tetína

Vede: PhDr. Jana Brajerová – *Sraz:* 7.45 hod. u pokladny č. 1 na Hlavním nádr. v Praze. Ukončení dle zájmu účastníků. – *Program:* *Tetín* – prohlídka muzea, hist. památek Tetína (zámek, sakrální stavby, hrady). *Oběd.* Procházka CHKO Český kras, prohlídka přírodní rezervace *Kody*. Odjezd vlakem ze stanice Srbsko do Prahy. S procházkou po Tetíně max. 5 km. Kvůli zajištění oběda pro účastníky vycházky je třeba nejpozději do konce dubna 2003 nahlásit účast (tel. 224 497 346).

KULTURNĚ LITERÁRNÍ ZÁJEZDY

Přihlašovat se a platit zájezdy bude možno v úředních hodinách Matice české (první středa v měsíci, 17–18 hod. v studovně Knihovny Národního muzea) nebo po tlf. domluvě (224 497 346) nejpozději měsíc před konáním zájezdu. Zrušení přihlášky na zájezd po zaplacení je možno nejpozději týden před odjezdem, po tomto termínu se uplatňují storno poplatky (50 % z ceny zájezdu pět dnů před odjezdem, 100 % den před odjezdem). Odjezdy autobusů vždy v 7.00 od budovy Lékařského domu na nám. I. P. Pavlova. Příjezdy do Prahy se plánují mezi 20. až 22. hod.

So 24. května 2003. Náchodsko – krajem Aloise Jiráska

Odjezd: 7.00 hod. od budovy Lékařského domu na nám. I. P. Pavlova. *Cena:* 250 Kč pro členy Společnosti Nár. muzea, 300 Kč pro ostatní. Zájezd bude zaměřen na místa spojená se životem a dílem spisovatele Aloise Jiráska. Program začne návštěvou Hronova (rodný dům a hrob A. Jiráska, muzeum, kostel Všech svatých). Po obědě vyjedeme na vrch Turov (603 m), opředeny řadou pověstí. Slavný benediktinský klášter navštívíme v Polici n. Metují, v městečku uvidíme řadu dalších pozoruhodných památek (roubená stará škola, krčma z r. 1720). V Suchém Dolu navštívíme poutní kapli P. Marie Lurdské. Na závěr se projdeme krajem pískovcových skalních měst – Broumovskými stěnami (cca 5 km).

So 14. června 2003. Podkrkonoší – krajem Karla Jaromíra Erbena a Václava Hanky

Odjezd: 7.00 hod. od budovy Lékařského domu na nám. I. P. Pavlova
Cena: 250 Kč pro členy Společnosti Nár. muzea, 300 Kč pro ostatní.
Nejdříve navštívíme rodný dům Václava Hanky v Hoříněvsi (roubená hospoda z doby kolem r. 1770) a další místní památky (barokní zámek, Hoříněveské lípy). Ve Dvoře Králové n. Lab. navštívíme děkanský gotický kostel sv. Jana Křtitele s věžní kobkou, kde Hanka údajně našel roku 1817 tzv. Rukopis královédvorský. Podíváme se i do městského muzea a budeme obdivovat řadu zajímavých renesančních a barokních objektů na hlavním náměstí. Po obědě bude naše putování spojeno s K. J. Erbenem. V Miletíně navštívíme jeho rodný dům, kostel Zvěstování Panny Marie, barokní zámek a projdeme se anglickým parkem. V Červené Třešně navštívíme gotický kostel sv. Jakuba Většího (ke kostelu se váže Erbenova báseň *Poklad*). Pěší procházkou po Cestě Karla Jaromíra Erbena dojdeme přes les Vrbina do Byšiček (k místu se váže báseň *Svatební košile*). Na hrázi rybníka je památný Erbenův dub (obvod kmene 640 cm), zajímavý je gotický kostel sv. Petra a Pavla. Přes Lázně, zal. r. 1885, dojdeme do centra Lázní Běláhrad (procházka je dlouhá 6 km), rodiště K. V. Raise.

So 28. června 2003. Prachaticko – rodným krajem Josefa Hanzala

Odjezd: 7.00 hod. od budovy Lékařského domu na nám. I. P. Pavlova.
Cena: 250 Kč pro členy Společnosti Nár. muzea, 300 Kč pro ostatní.
Vzpomínku na nedávno zemřelého českého historika a místopředsedu Matice české PhDr. Josefa Hanzala, CSc., zahájíme v poutním barokním kostelíku sv. Vojtěcha ve Lštění a na blízkém hřbitově, kde našel místo posledního odpočinku. V nedalekých Radhosticích odhalíme pamětní desku na jeho rodném domě. Ve Vlachově Březí poobědváme a projdeme se městskou památkovou zónou. Další zastávkou bude tvrz středověkého původu Dobrš. Navštívíme zde také románsko-gotický kostel Zvěstování Panny Marie s gotickými nástěnnými malbami a románský kostel sv. Jana a Pavla. Poslední zastávka bude v Náhořanech, památkové rezervaci lidové architektury, oblíbeném místě dr. Hanzala.

So 12. července – Ne 20. července 2003. Českodubsko – krajem Karoliny Světlé

Doprava vlastní nebo linkovým autobusem do Českého Dubu.
Ubytování zdarma v Podještědském muzeu v Českém Dubu. Zájemci o toto vícedenní putování se musí přihlásit nejpozději do konce května 2003 na tel. 224 497 346.

Rámcový program pobytu v kraji Karoliny Světlé: Český Dub, Cesta K. Světlé, Světlá pod Ještědem, Lázně Kunderlice, Stráž pod Ralskem, Ještěd, Mohelnice nad Jizerou, Zásadka, Mnichovo Hradiště, Klášter Hradiště nad Jizerou, Čertova zeď, prameny Ploučnice, Kotel, Liberec, Kryštofovo údolí, Chrastava, Hrádek nad Nisou, Grabštejn. Podle zájmu účastníků může být i návštěva dalších míst na Liberecku. Je připravena řada pěších procházek Ralskou pahorkatinou.

So 6. září 2003. **Rodným krajem Heleny, Josefa a Karla Čapkových**
Vede: Mgr. Olga Rohelová, JUDr. Milan Kyška (Společnost bratří Čapků).
Odjezd: 7.00 hod. od budovy Lékařského domu na nám. I. P. Pavlova
Cena: 250 Kč pro členy Společnosti Nár. muzea, 300 Kč pro ostatní.
Putování za Čapky zahájíme v Hronově, rodišti Josefa a Heleny Čapkových. Úpice bude naše další zastávka (městská památková zóna) – působiště MUDr. Antonína Čapka. Podíváme se do barokního kostela sv. Jakuba Většího, kde se Josef Čapek poprvé setkal s uměním (obraz sv. Jakuba Většího od Petra Brandla). Mezi další zdejší pamětihodnosti patří roubená hospoda „Dřevěnka“ z doby kolem r. 1620 a městské muzeum. Malé Svatoňovice jsou rodištěm Karla Čapka, podíváme se do Muzea bratří Čapků a k sousedům bratří Čapků. V Žernově se občerstvíme v restauraci prastrýce sourozenců Čapkových.

SEZNAM ČLENSKÝCH VÝHOD

Členové Matice české vedle volného vstupu do všech expozic Národního muzea v České republice mají nárok i na slevy v některých pražských nakladatelstvích a knihkupectvích, a to vždy po předložení legitimace Společnosti Národního muzea (popř. i dokladu o zaplacení členského příspěvku). Seznam nakladatelství a knihkupectví naleznete na webových stránkách Matice české.

Knižní produkci českých nakladatelství s 20% slevou je možno získat i prostřednictvím Lukáše Smoly, distributora Matice české. Objednávky přijímá přes e-mail nebo telefonicky 737 575 408, 776 271 599.

Nakladatelství Paseka poskytuje slevu 20 %.
Ibsenova 3, Praha 2.

Prodejná doba: po–pá 9.30–19 hod.

Nakladatelství Brána poskytuje slevu 20 %.
v Hradešínská 30, Praha 2, (tel. 271 740 586).

Nakladatelství ARSCI poskytuje slevu 20 %
v sídle nakladatelství v Hellichově 7, Praha 1 – Malá Strana. Prodejná doba: po–pá 10–17 hod. (tel./fax: 251 510 840-3, aktuální přehled na www.arsci.cz, e-mail: arsci@arsci.cz).

Nakladatelství Lidové noviny poskytuje slevu 10 %.

ul. Jana Masaryka 58, Praha 2 – Vinohrady
tel. 224 250 365

Knihkupectví U svatého Jindřicha Karmelitánské nakladatelství poskytuje slevu 10 %.
Jindřišská 23, Praha 1 - Nové Město
tel. 224 212 376

Nakladatelství Granit poskytuje slevu 20 %
v sídle nakladatelství v Drtinově 8, Smíchov.

Nakladatelství Libri poskytuje slevu 15 %
v sídle nakladatelství Na Hutmance 7, v Jinonicích.

Nakladatelství Kalich poskytuje slevu 20 %.
Jungmannova 9, Praha 1; tel. 224 947 505

Nakladatelství Janua poskytuje slevu 20 %.
Vozová 8, Praha 2 – Vinohrady
tel. 222 729 196.

Národní muzeum poskytuje slevu 10 % na své knihy ve své prodejně v hlavní budově Národního muzea.

Nakladatelství Portál poskytuje slevu 10 %.
Jindřišská 30, Praha 1, tel. 224 213 415)
Klapkova 2, Kobylisy, tel. 283 028 203
www.portal.cz.

Nakladatelství Karolinum poskytuje slevu 10 %.
Celetná 18, Praha 1, tel. 224 491 448

ÚŘEDNÍ HODINY MATICE ČESKÉ

Placení členských příspěvků a přijímání nových členských přihlášek zůstává každou první středu v měsíci od 17 do 18 hod. ve studovně Knihovny Národního muzea. Prosíme o dodržování úředních hodin! – Obracujte se zde na paní Milenu Brusovou, pokladní Matice české (tel. 723 731 429). Členské příspěvky a přihlášky se také přijímají v době konání jednotlivých akcí Matice české. **Nové legitimace** (příp. duplikáty) se vystavují až po schválení výborem Společnosti Národního muzea. **Upozornění!** Ten, kdo dva roky nezaplátil členský příspěvek Společnosti Národního muzea, přestává být jejím členem. **Své dotazy, připomínky a návrhy zasílejte na adresu:** Matice česká, sekce Společnosti Národního muzea, Václavské náměstí 68, 115 79 Praha 1, nebo e-mail: matice.ceska@nm.cz. – Informace o činnosti Matice české a Společnosti Národního muzea získáte také na webových stránkách www.nm.cz (Společnost Národního muzea – Matice česká). Matice česká ráda přijme nové členy, kteří mají zájem o její činnost.

PATRON MATICE ČESKÉ

Knihovna Národního muzea, Václavské nám. 68, 115 79 Praha 1

Výpůjční protokol – tel. 224 497 342

Studovna – tel. 224 497 337

Oddělení služeb – e-mail: marie.klucinova@nm.cz, www.nm.cz,

Členové Společnosti Národního muzea jsou osvobozeni od registračního poplatku ve studovně KNM, jestliže se prokáží legitimací SNM a dokladem o zaplacení členského příspěvku.

Návštěvní doba knihovny a studovny v hlavní budově NM:

Výpůjční protokol: po–čt 9–16 hod., pá 9–15 hod.

Studovna: po–pá 9–19 hod.

Studovat je možné (od 15 let) pouze prezenčně.

Návštěvní doba studovny v detašovaném oddělení časopisů KNM:

Královská obora 56 (býv. Místodržitelství letohrádek)

170 76 Praha 7, tel. 233 323 289, e-mail: zamecek@nm.cz, středa 9–18.45 hod.

Výstava v Kabinetu knižní kultury Knihovny Národního muzea *V mé duši věčný smutek dlí a věčné teskno...* chce připomenout knihovníky muzejní bibliotéky, kteří byli současně literárně činní. Někteří z nich, jako například Čeněk Zíbrt, Miloslav Novotný nebo Josef Knap, se do dějin české literatury trvale zapsali, zatímco knihy Jarmila Křecara a jiných dnes znají jenom literární odborníci. Výstavu připravili pracovníci Knihovny Národního muzea Hana Outratová a PhDr. Luboš Antonín. Výstava potrvá do května 2003. – Od června do října 2003 zde bude výstava Josef Dobrovský a Knihovna Národního muzea. Muzeum knihy ve Žďáře n. Sázavou. – Od května do října 2003 se zde bude konat výstava *Sběratelé a dárci Knihovně Národního muzea*.

Zpravodaj Matice české. Roč. 2003. Číslo 4. Pro své členy a příznivce vydala v březnu 2003 Matice česká, sekce Společnosti Národního muzea. Sazba nakladatelství ARSCI, Hellichova 7, Praha 1.

Na titulní straně je otisk historického razítka Matice české z první poloviny 19. století.